

	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku	Symbol: P-WSZJK-3
	Procedura WSZJK P-WSZJK-3	Data: 24.04.2015
		Wydanie: 2
		Status: obowiązująca
		Zatwierdził: Senat PWSZ im. Jana Grodka w Sanoku
		Ilość stron: 5
WERYFIKACJA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA		

1. Przedmiot i zakres procedury

Przedmiotem procedury jest ujednolicenie sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku, a tym samym potwierdzenie, przez przedstawienie obiektywnego dowodu, że zostały spełnione wymagania zawarte w sylabusach.

Zakres procedury dotyczy wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne bez względu na rodzaj zatrudnienia i formę zajęć oraz wszystkich studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2013/2014 i w latach następnych. Weryfikacja efektów kształcenia dotyczy zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Weryfikacja efektów kształcenia prowadzona jest na różnych etapach kształcenia:

- poprzez zaliczanie wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów;
- weryfikacja efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych;
- weryfikacja założonych w programie kształcenia efektów kształcenia w trakcie przygotowania do pracy dyplomowej i podczas jej obrony

Szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia zapisywane są w sylabusach i odnoszą się do efektów kierunkowych. Matryca efektów kształcenia wskazuje, które efekty są realizowane w ramach wybranych przedmiotów/modułów.

2. Terminologia

Efekty kształcenia – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się (art. 2.1. pkt. 18 c Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym). Każdy efekt kształcenia musi posiadać wszystkie poniższe cechy (wg koncepcji SMART):

- a) **S** – *specyfic* – szczegółowy, konkretny – efekty kształcenia powinny być szczegółowo opisane, dotyczyć konkretnych oczekiwań, co do tego jaką wiedzę i umiejętności student powinien osiągnąć po zakończeniu kursu.
- b) **M** – *measurable* – mierzalny – do każdego zdefiniowanego efektu kształcenia muszą wystąpić jasne kryteria jego oceny – czy i w jakim stopniu został osiągnięty.
- c) **A** – *acceptable/accurate* – akceptowalny/trafny – każdy efekt powinien być przedyskutowany i skonsultowany.
- d) **R** – *realistic* – realistyczny – możliwy do osiągnięcia przez realizację przedmiotu (zdefiniowane efekty kształcenia nie mogą odnosić się do działań, treści, form dydaktycznych, których dany przedmiot nie obejmuje).
- e) **T** – *time-scaled* – efekty kształcenia dla danego przedmiotu powinny być osiągalne w zdefiniowanym przez program czasie.

Weryfikacja – potwierdzenie, przez przedstawienie dowodu obiektywnego, że zostały spełnione wyspecyfikowane wymagania.

W publikacji prof. A. Kraśniewskiego „Jak przygotować programy kształcenia zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego?” (Warszawa, 2011) można znaleźć odpowiedzi na nurtujące zagadnienia. Poniżej kilka cytatów z jego książki.

„Weryfikacja efektów kształcenia w kontekście przedmiotu jest rozumiana jako sprawdzenie wyników pracy studenta i określenie, czy zostały przez niego osiągnięte zdefiniowane dla tego przedmiotu efekty kształcenia. Oznacza to, że projekt (dokumentacja) przedmiotu musi określać – dla każdego efektu umieszczonego na liście efektów kształcenia – metody sprawdzenia, czy i w jakim stopniu został on osiągnięty przez studenta.” (s. 67)

„W niektórych obszarach kształcenia wskazanie kolokwiiów, egzaminów i podobnych sprawdzianów jako sposobu sprawdzania umiejętności innych niż umiejętności o charakterze ogólnym (umiejętność komunikowania się itp.) – aczkolwiek możliwe (zwłaszcza w przypadku kilkugodzinnych egzaminów problemowych i umożliwienia studentom korzystania z różnego rodzaju pomocy) – może rodzić przypuszczenie, że pojęcie sprawdzania umiejętności nie zostało właściwie zinterpretowane. Metody weryfikacji umiejętności powinny odwoływać się do tych form zajęć, które umożliwiają studentowi wykazanie tych umiejętności – do konkretnych zadań projektowych, ćwiczeń laboratoryjnych itp. Warto przy tym zauważyć, że sprawdzian umiejętności jest zwykle także sprawdzianem wiedzy, która jest niezbędna do właściwej realizacji zadań o charakterze praktycznym.

W związku z tym wydaje się zasadne stwierdzenie, że nadmierne eksponowanie egzaminów (wobec alternatywnych form sprawdzania efektów kształcenia) i traktowanie przedmiotów obejmujących egzamin, służący najczęściej sprawdzeniu wiedzy, jako „ważniejszych” jest – zwłaszcza na wyższych semestrach studiów, kiedy student opanował już podstawową wiedzę – niezbyt uzasadnione. W istocie podejście takie przeczy pożądanemu – zwłaszcza na niektórych kierunkach studiów – ukierunkowaniu procesu kształcenia na zdobywanie umiejętności. Może też świadczyć o nieumiejętności zaprojektowania alternatywnej formy sprawdzianów, obejmujących weryfikację zarówno wiedzy, jak i innych kompetencji, a zwłaszcza umiejętności. Projektując egzaminy, kolokwia i inne sprawdziany tego typu, warto rozważyć sformułowanie treści rozwiązywanych przez studenta zadań w taki sposób, aby dopuścić korzystanie z rozmaitych źródeł informacji – podręczników, notatek, a nawet informacji dostępnych w Internecie.

Szczególnych trudności może przysporzyć weryfikacja efektów kształcenia w kategorii kompetencji społecznych. Kompetencje mogą być charakteryzowane przez pewną wiedzę i umiejętności, które dotyczą spraw związanych z postawami w życiu zawodowym i społecznym, oraz przez potwierdzone zaangażowanie studenta w dyskusję i działania, które ujawniają jego motywację. O ile sprawdzenie wiedzy i umiejętności jest względnie proste, to weryfikacja składowej „zaangażowania” może nastrecać trudności”. (s. 68)

3. Osoby uczestniczące w procedurze:

- 1) nauczyciele akademicki,
- 2) studenci,
- 3) kierownicy zakładów/dyrektorzy instytutów

Odpowiedzialny	zadanie	termin realizacji
nauczyciel akademicki	Przekazanie szczegółowej informacji o warunkach i wymagach sprawdzania założonych efektów kształcenia	Pierwsze zajęcia z przedmiotu
	Bieżąca analiza osiąganych efektów kształcenia (w czasie i po zakończeniu przedmiotu)	Cały semestr + sesja egzaminacyjna
	Przeprowadzanie zaliczeń/egzaminów, wypełnianie protokołów	Sesja egzaminacyjna
	Przechowywanie przez okres roku po zakończeniu cyklu kształcenia w formie papierowej, elektronicznej wykazu pytań, tematów, wytworów prac studenckich i innych dokumentujących osiągnięcie określonych efektów kształcenia w tym kompetencji społecznych	Przez okres roku po zakończeniu cyklu kształcenia
kierownik zakładu/dyrektor instytutu	Nadzór na wszystkich pracownikami zakładu/instytutu, którzy biorą bezpośredni udział w czynnościach objętych procedurą	Cały rok akademicki

4. Sposoby weryfikowania efektów kształcenia

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia założonych w poszczególnych modułach określone są w sylabusach zatwierdzonych wraz z programami kształcenia przez Senat PWSZ im. Jana Grodka w Sanoku. Sylabus precyzuje metody weryfikacji efektów uwzględniając metody weryfikacji do określonych treści. W sylabusie przedmiotu umieszcza się dodatkową macierz uwzględniającą weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu), według wzoru podanego niżej.

Macierz oraz weryfikacja efektów kształcenia dla modułu (przedmiotu) (wpisać nazwę przedmiotu) w odniesieniu do form zajęć				
Numer efektu kształcenia (efekt przedmiotowy)	PRZEDMIOTOWY EFEKT KSZTAŁCENIA	Form zajęć	Metody weryfikacji	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA				

EK-P_W01				
EK-P_W02				
EK-P_W03				
UMIEJĘTNOŚCI				
EK-P_U01				
EK-P_U02				
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
EK-P_K01				

Objaśnienia:

EK-P – efekt przedmiotowy

EK- K – efekt kierunkowy

Forma zajęć:

wykład, ćwiczenia, laboratorium, projekt, seminarium, itp.

Najczęściej wymieniane metody weryfikacji to m.in.:

- ✦ egzaminy pisemne ograniczone czasowo
- ✦ egzaminy oraz testy z dostępem i bez dostępu do podręczników, kalkulatorów bądź innych pomocy dydaktycznych
- ✦ egzaminy ustne
- ✦ rozwiązywanie zadań problemowych
- ✦ raporty z badań laboratoryjnych
- ✦ obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
- ✦ raporty indywidualne
- ✦ raporty grupowe
- ✦ prezentacje multimedialne indywidualne
- ✦ prezentacje multimedialne grupowe
- ✦ prezentacje wyników w formie ustnej, audiowizualnej lub elektronicznej
- ✦ ocena zaangażowania w dyskusji
- ✦ eseje
- ✦ zadania wykonane indywidualnie
- ✦ zadania wykonane grupowo
- ✦ podsumowania
- ✦ samoocena efektów kształcenia
- ✦ umiejętność przygotowania pracy dyplomowej
- ✦ egzamin dyplomowy
- ✦ prezentacja założeń i osiągniętych wyników badawczych pracy dyplomowej.

5. Archiwizacja prac studenckich dokumentujących osiągnięcie założonych efektów kształcenia

Dokumentacja (prace zaliczeniowe, projekty oraz inne materiały) potwierdzająca zdobycie przez studenta założonych w programie efektów kształcenia są archiwizowane przez nauczycieli akademickich przez okres nie krótszy niż rok po zakończeniu cyklu kształcenia w celu dokonywania cyklicznych przeglądów. Za zgodą kierownika zakładu/dyrektora instytutu mogą być przechowywane w zakładzie. Student może zapoznać się ze swoją pracą pisemną do dwóch tygodni od ogłoszenia wyników zaliczenia / egzaminu.

Dokumentację, w przypadku ustnych metod weryfikacji efektów kształcenia (np. egzaminy ustne, zaliczenia projektowe, itp.) stanowią protokoły sporządzane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Protokoły powinny zawierać obowiązkowo datę weryfikacji efektów, imię i nazwisko studenta, treść pytań bądź skrótowy opis wypowiedzi oraz podpis nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia. Wzór protokołu określa załącznik nr Z1-P-WSZJK-3.

Protokoły mogą zostać zastąpione wykazem pytań przygotowanych przez nauczyciela akademickiego. Warunkiem jest podpisanie się studenta pod zestawem pytań, które otrzymał na zaliczeniu/egzaminie oraz podpisem nauczyciela akademickiego ze wskazaniem oceny uzyskanej przez studenta.

Protokoły są archiwizowane przez nauczycieli akademickich przez okres nie krótszy niż rok po zakończeniu cyklu kształcenia w celu dokonywania cyklicznych przeglądów. Za zgodą kierownika zakładu/dyrektora instytutu mogą być przechowywane w zakładzie/instytucie.

6. Załączniki

Z1-P-WSZJK-3 Protokół egzaminu ustnego

7. Wykaz zmian:

Wydanie nr	Data wydania	Opis zmiany
1	27.02.2014	Zmiana 24.04.2015: dodanie terminu zapoznania się studenta z pracą zaliczeniową

Protokół weryfikacji efektów kształcenia

(dotyczy: egzaminów ustnych, projektów, prezentacji i metod innych niż w forma pisemna)

z (*przedmiot*):

w roku akademickim:

przeprowadzonego w dniu:

Nazwisko i imię studenta:

Nr albumu:

Treść pytania	Ocena
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Ostateczna ocena

.....
Podpis